

**UMUMTA'LIM MAKTABLARI O'QITUVCHILARINING
PEDAGOGIK MADANIYATINI RIVOJLANTIRISH MEKANIZMLARINI
TAKOMILLASHTIRISH**

Sattarova Mahfuzahon Solievna

Andijon tumani 43-maktab O'IBDO'

ANNOTATSIYA: *Mazkur maqolada umumta'lim maktablari o'qituvchilarining pedagogik madaniyatini rivijlantirish orqali maktablarda ta'lim sifatini oshirish yo'llari haqida fikrlar yuritiladi. Shuningdek, maktab ta'lim muassasasi o'qituvchilarining kasbiy va shaxsiy fazilatlari, pedagogik madaniyatini rivijlantirish orqali o'quvchilar o'rtasida liderlik qobiliyati haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *maktab, o'qituvchilar, o'quvchilar, pedagogik madaniyat, adolatli boshqaruv usullari, ta'lim–tarbiya, rahbarlik sifatlari, boshqaruv faoliyati, kasbiy fazilatlar, shaxsiy sifatlari, ma'naviyat, sog'lom avlod, pedagogika.*

Jahon ta'lim tizimida kechayotgan globallashuv va integratsiya jarayoni tufayli maktab o'qituvchilarining shaxsiyati va ma'naviyati, kasbiy faoliyati, ijodiy mahorati, raqobatbardoshligiga qo'yilgan yuqori talablar ularning o'zgaruvchan mehnat bozori talablariga moslashuvchanligini ta'minlashni taqozo etadi. Ushbu tendentsiya sabab xalqaro ilmiy jamoatchilik tomonidan “pedagogik madaniyat”ni (pedagogical culture) shakllantirish muammosiga bag'ishlangan ilmiy tadqiqot ishlarini olib borishga e'tibor kuchaymoqda. Rivojlangan mamlakatlar pedagogik tizimida o'qituvchining kompetentlilik darajasini oshirish, shaxsiy samaradorlikka erishishda, avvalo, uning o'z kasbiga bo'lgan munosabati va uzluksiz kasbiy rivojlanishi, jamiyatning o'zgaruvchan talablaridan kelib chiqadigan ijtimoiy buyurtmani to'laqonli bajarishda eng muhim komponent, ya'ni uning pedagogik madaniyatini rivojlantirish dolzarb vazifa etib belgilanganligi soxani keng ko'lamdagi ilmiy ishlanishlar olib borish muhim dolzarb ahamiyatga egaligini

ko'rsatadi.

Umumta'lim maktablari o'qituvchilarining pedagogik madaniyatini rivojlantirish mexanizmlarini takomillashtirish uchun bir nechta tavsiyalar mavjud:

O'qituvchilar uchun mavqe va imkoniyatlarni yaratish: O'qituvchilarga o'z mehnatlarini bajarish, yangi texnologiyalardan foydalanish va o'zlarini rivojlantirish uchun dasturlangan ta'limlarni o'tkazish imkoniyatlarini taqdim etish. Bunday imkoniyatlar o'qituvchilarning motivatsiyasini oshiradi va ularga qiziqish yaratadi.

1. **Ko'p to'lovchi, interaktiv darslar tashkil etish:** O'qituvchilar uchun interaktiv darslar va o'quv jarayonlarini tashkil etish, talabalar bilan akti, amaliy munosabatda ishlashni ta'minlash muhimdir. Bu, o'qituvchilar uchun o'zlarini o'qish va o'rganishga o'rnak bo'lib, ularni yangi texnologiyalarga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

2. **Ta'lim va o'qitish texnologiyalarini qo'llash:** O'qituvchilar uchun texnologik vositalardan (masalan, Smart board, internet platformalari, iloviy ta'lim dasturlari) foydalanishga yo'l qo'ymoq. Bu, ta'lim jarayonini yanada qulaylash, o'qituvchilarning darslarini qiziquvchilik qilish va talabalarga motivatsiya bermoq uchun juda muhimdir.

3. **Mentorlik va targ'ibot tizimi tashkil etish:** O'qituvchilarga mentorlik qilish tizimini taqdim etish va ularga qiziqish yaratish. Bu tizim o'qituvchilarning o'zlarini rivojlantirish va qayta tayyorlashlari uchun kerakli yo'riqnoma va tajriba almashishlarini ta'minlaydi.

4. **Pedagogik tadqiqotlarga qatnashishni tarq'ib qilish:** O'qituvchilarni pedagogik tadqiqotlarda qatnashishga rag'batlantirish va ularni yangi o'quv-uslublarini o'rganishga qo'llab-quvvatlash muhimdir. Bu, o'qituvchilarning o'zlarini professional darajasini oshirish va yangi o'quv-uslublarni joriy etishga yordam beradi.

5. **Jamoa ichidagi ta'lim va taraqqiyotni ta'minlash:** O'qituvchilar orasida hamkorlik va jamoaviy ishbilarmonlikni rag'batlantirish juda muhimdir.

O'qituvchilar bir-birlari bilan tajriba almashish, fikr almashish va yaratuvchi yondashuv orqali o'zlarini rivojlantirishlari mumkin.

6. Tayanch foydalanuvchilar o'qitishning nazorat qilinishi va baholash: O'qituvchilarni o'qish va ta'lim jarayonida tayyorlash uchun tayanch foydalanuvchilar o'qitishning nazorat qilinishi va baholash muhimdir. Bu, o'qituvchilarning faoliyatini baholash, ularning yaxshi to'g'risida ta'kidlash va ularning yaxshi to'g'risida ta'kidlash orqali ularni rag'batlantirishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR:

1. Абрамова И.Г., Белякова Л.Ю. Управленческая компетентность. В помощь руководителю дошкольного образовательного учреждения. - СПб.: Пресс, М.: Изд-во АСТ 2003. - 84с.
2. Абраухова В.В. Инновационные подходы в деятельности учреждения дополнительного образования как средства его развития. Автореф. дис..... канд. пед. наук. Ростов н/Д., 1997. - 23с.
3. Абульханова-Славская К.А. Деятельность и психология личности. - М.: Наука, 2000.-335 с.